

Кремовите (*Liliaceae*) са семейство [растения](#) от клас [Едносеменелни](#). Наричани са още и Лилиецветни, Лилиеви или Лилейни. Те са около 3700 вида. Разпространени са из целия свят, предимно тревисти, макар че има и месести вечнозелени (*Aloe*

Aloe

) и дървесни вечнозелени (*Lapogeria*

Lapogeria

). Стъблата им са образувани от коренища. Листата им често са дълги и тънки, прости са и са разположени последователно или събрани в основата на стъблото. Цветовете са двуполови, правилни, единични или в съцветие. Околоцветника е прост образуван е от 6 околоцветни листчета, които са срастнали. Тичинките са 6 на брой разположени в дава кръга. Плодникът е един с тристранно близалце и горен яичник. Плодът е един, по принцип кутийка или ягода. Те са предимно декоративни, но включват и зеленчуци от семейство лукови (лук, чесън, праз) и аспержи, като някои видове се използват в медицината.

Момината сълза е многогодишно тревисто растение с тънко, закръглено, до почти триръбесто, безлистно цветоносно [стъбло](#) и пълзящо хоризонтално [коренище](#). В основата на стъблото се развиват две, рядко 3 листа с ципесто влагалище, дълги до 20 см. Те са целокрайни, продълговати, елиптични и заострени, с надлъжно [жилкуване](#)

и дълги дръжки. На върха на стъблото в гроздовидни съцветия се намират цветовете, които са единични, рядко двойни. Разположени са в пазвите на малки белезникави, линейни и ланцетни прицветници, като съцветието е с до 20 цветчета. Цветовете са бели, звънчевидни, увиснали с къси дръжки, двуполови, с много приятна миризма, с шест срастнати венчени листчета и 6 тичинки. Плодът е кълбовидна, червена многосеменна ягода. Медоносно растение.

[[редактиране](#)] **Разпространение**

Расте в храсталаците и горите, главно в широколистните, в умерения пояс на Северното полукълбо.

[[редактиране](#)] **Използуема част**

Цветовете, листата и коренищата. Цветовете се берат през време на цъфтежа, май-юни. Сушат се на сянка или в сушилня до 40 градуса.

Кремовете (*Lilium*) са род [растения](#) в семейство [Кремови](#) (*Liliaceae*). Наричат се още и *лилия* или *лилиум*.

Произхождат от така наречения [стар свят](#) и много отдавна се култивират от хората. Създадени са множество културни сортове, които се отглеждат в паркове и градини.

Повечето от културните сортове се размножават с грудки.

У нас се срещат естествено четири вида: [Албански крем](#) (*Lilium albanicum*), [Планински крем](#), наричан също самодивско лале (*L. jankae*), [Петров кръст](#) (*L. martagon*) и [Родопски крем](#) (*L. rhodopeum*).

Планинският крем (*Lilium jankae*) е тревисто [растение](#).

Изправеното, високо до 1 м стъбло е облистено с многобройни последователни ланцетни листа, а на върха си носи по един, по-често 2—3 (дори до 5) златистожълти едри [цветове](#). Околоцветните листчета силно са извити назад и отвътре са напръскани с кафяви петънца. Тежките керемиденочервени прашници са увиснали на дълги дръжки, а между тях се подава триделно оранжево [близалце](#). [Стъблото](#) е много жилаво и при опит да се откъсне, то се изтръгва до самата [луковица](#), така че тя е обречена на загиване.

Цъфти през [юни](#) — [юли](#) . Има силна и неприятна миризма, с която привлича [опрашите](#)
[лите](#) си.

Планинският крем е балкански [субендемит](#) — освен в [Сърбия](#) и [България](#) вирее и в [Карпатите](#)
. На [Витоша](#)
се среща под Резньовете.

Родопски крем (*Lilium rhodopeum*) е [растение](#) от семейство [Кремови](#) , което се среща
само в планина [одопи](#) [Р](#)

Луковицата на растението е светложълта на цвят и дълга от 3,5 до 4,5см. Вирее само в [Родопите](#)
на височина от 80 до 2100 метра. Цъфти през [юни](#)
и [юли](#)
, а дължината на наземната част е 80-120см. Родопският крем е определен от [1984](#)
като рядко и защитено растение на територията на [България](#)

Българско наименование

Гръцка ведрица

Латинско наименование

Fritillaria graeca

Boiss. & Sprun.

Природозащитен статут и заплахи

Защитен вид, включен в Приложение № 3 на Закона за биологичното разнообразие. Основна о

Описание и разпознаване

Цъфти април - май. Височина на надземната част е 20 - 30 см. Растение с луковица. От другите

Разпространение

Балкански ендемит. Среща се в България, Гърция и Албания. В България е установяван в Стр

Бележки

Много красиво растение. Освен над Пещера, от където са снимките, съм го намирал и в близок

Българско наименование

Родопска мерендера

Латинско наименование

Merendera rhodopaea

Vel.

Природозащитен статут и заплахи

Защитен вид, включен в Приложение № 3 на Закона за биологичното разнообразие. В находищ

Описание и разпознаване

Цъфти през най-студените и сурови месеци на годината - декември - февруари, рядко до март

Разпространение

Български ендемит. Освен около с. Исперихово е намиран и над гр. Асеновград, от където и е

Бележки

Много красиво растение. Удивително е как цъфти при ~~най-студените и сурови месеци на годината~~ *Merendera rhodopaea* и *Merendera attica*. Според някои автори

Българско наименование

Вранско око

Латинско наименование

Paris quadrifolia

L. - чете се "парис куадрифолиа"

Природозащитен статут и заплахи

Видът не е защитен от Закона за биологичното разнообразие.

Описание и разпознаване

Многогодишно тревисто растение с дълго пълзящо коренище. Стъблото е изправено, неразк

Местообитание

В сенчести и влажни гори.

Разпространение в България

Установен е в следните фитогеографски райони: Стара Планина, Витошки район, Знеполски

Общо разпространение

Европа и Азия.

Значение

Лечебно и декоративно. Отровно !

Бележки

-